

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Sèrie C - Número 95

I Legislatura

Any 1983 (segon període)

Comissió de Política Cultural

Presidència
de l'Il·lustre Sr. Xavier Folch

Proposició no de Llei sobre l'elaboració d'un cens lingüístic
de la Vall d'Aran

Proposició no de Llei sobre el cinquantenari
de la mort de Francesc Macià i Llussà

Proposició no de Llei sobre la creació d'una Ponència per a elaborar
la Llei d'Universitats

Proposició no de Llei sobre l'alfabetització
i l'educació permanent d'adults

Sessió tinguda
dimecres 7 de desembre de 1983

SUMARI

La sessió s'obre a dos quarts i dos minuts d'onze del matí. L'I. Sr. President demana als diferents G. p. les substitucions d'I. Sres. Diputades i d'I. Srs. Diputats (p. 1337).

*Es passa a tractar del primer punt de l'ordre del dia: **Proposició no de Llei sobre l'elaboració d'un cens lingüístic de la Vall d'Aran** (p. 1337).*

Atès que el President, I. Sr. Folch, desitja participar en el debat, el lloc de la Presidència és ocupat per la Vice-presidenta, I. Sra. Helena Ferrer (p. 1337).

El Diputat I. Sr. Folch, del G. p. del PSUC, pren la paraula per presentar la susdita Proposició no de Llei (p. 1337).

Per fixar la posició del G. p. de Convergència i Unió respecte a la Proposició esmentada, pren la paraula el Diputat I. Sr. Colomines (p. 1337).

Atès que cap Grup parlamentari no hi ha presentat esmenes, es posa a votació la Proposició no de Llei mencionada, la qual és aprovada per unanimitat dels presents (p. 1338).

L'I. Sr. President es reincorpora al lloc de la presidència (p. 1338).

Es passa a tractar del segon punt de l'ordre del dia: **Proposició no de Llei sobre el cinquantenari de la mort de Francesc Macià i Llussà** (p. 1338).

Per presentar la dita Proposició no de Llei, intervé el Diputat I. Sr. Torres, del G. p. d'Esquerra Republicana (p. 1338).

Per fixar la posició del G. p. de Centristes i del G. p. de Convergència i Unió, intervenen, respectivament, els Diputats I. Srs. Besa (p. 1339) i Ainaud de Lasarte (p. 1340).

El Diputat I. Sr. Besa pren la paraula per a una qüestió d'ordre (p. 1340). Respon l'I. Sr. President (p. 1340).

Per fixar la posició del G. Mixt i del G. Socialista, intervenen, respectivament, els Diputats I. Srs. Benet (p. 1340) i Lorda (p. 1341).

El Diputat I. Sr. Besa pren la paraula per a una qüestió d'ordre (p. 1341). Respon l'I. Sr. President (p. 1341). Replica el Diputat I. Sr. Besa (p. 1341). Respon de nou l'I. Sr. President (p. 1341). Finalment, intervé, per a una qüestió d'ordre, el Diputat I. Sr. Besa (p. 1341).

L'I. Sr. President fa avinents dues esmenes tècniques a la Proposició no de Llei mencionada (p. 1341).

El Diputat I. Sr. Torres, del G. p. d'Esquerra Republicana, pren la paraula (p. 1342).

Un cop posada a votació la susdita Proposició no de Llei, és aprovada per 19 vots a favor, 1 en contra i cap abstenció (p. 1342).

Es passa a tractar del tercer punt de l'ordre del dia: **Proposició no de Llei sobre la creació d'una ponència per a elaborar la Llei d'universitats** (p. 1342).

Per presentar la dita Proposició no de Llei, intervé la Diputada I. Sra. Calzada, del G. p. del PSUC (p. 1342).

Per defensar l'única esmena presentada a la Proposició no de Llei esmentada, pren la paraula el Diputat I. Sr. Besa, del G. p. de Centristes (p. 1343).

Per fixar la posició dels Grups parlamentaris que no hi han presentat esmenes, intervenen el Diputat I. Sr. Casanovas, del G. p. d'Esquerra Republicana (p. 1343); la Diputada I. Sra. Ferrer i Mallol, del G. p. de Convergència i Unió (p. 1343) i el Diputat I. Sr. Lorda, del G. Socialista (p. 1343).

Per fixar la posició del G. p. del PSUC, respecte a l'esmena presentada pel G. p. de Centristes, pren la paraula la Diputada I. Sra. Calzada, del G. p. del PSUC (p. 1343).

El Diputat I. Sr. Casanovas intervé per a una qüestió d'ordre (p. 1344).

Un cop posada a votació la dita Proposició no de Llei, és aprovada per 19 vots a favor, cap en contra i 1 abstenció (p. 1344).

Es passa a tractar del quart i darrer punt de l'ordre del dia: **Proposició no de Llei sobre l'alfabetització i l'educació permanent d'adults** (p. 1344).

Per presentar la dita Proposició no de Llei, pren la paraula la Diputada I. Sra. Calzada, del G. p. del PSUC (p. 1344).

Per fixar la posició del G. p. de Convergència i Unió, d'Esquerra Republicana i Socialista, intervenen, respectivament, la Diputada I. Sra. Ferrer i Mallol (p. 1345) i els Diputats I. Srs. Casanovas (p. 1345) i Lorda (p. 1345).

Per fixar la posició del G. p. del PSUC respecte a les esmenes presentades pels diferents Grups parlamentaris, pren la paraula la Diputada I. Sra. Calzada (p. 1346).

Es posa a votació la Proposició no de Llei esmentada, la qual és aprovada per unanimitat dels presents (p. 1346).

La sessió s'aixeca a dos quarts i vuit minuts de dues del migdia.

S'obre la sessió a dos quarts i dos minuts d'onze del matí. Presideix l'I. Sr. Folch, acompanyat de la Vice-presidenta, I. Sra. Ferrer i Mallol, i del Secretari, I. Sr. Lorda. La Mesa és assistida pel Llet-rat Sr. Vintó.

Hi són presents les Diputades i els Diputats membres de la Comissió I. Sres. i Srs. Ainaud, Camps i Vallejo, Colomines, Descals, Virgili i Vila d'Abadal (en substitució de l'I. Sr. Casals), pel G. p. de Convergència i Unió; Cornudella, González, Terradellas i Jou (en substitució de l'I. Sr. Clotas), pel G. Socialista; Calzada, i Planellas, pel G. p. del PSUC; Benet, pel G. Mixt; Casanovas i Torres (en substitució de l'I. Sr. Porter), pel G. p. d'Esquerra Republicana, i Besa, pel G. p. de Centristes.

Ordre del dia

1. *Proposició no de Llei sobre l'elaboració d'un cens lingüístic de la Vall d'Aran.*
2. *Proposició no de Llei sobre el 50.e aniversari de la mort de Francesc Macià i Llussà.*
3. *Proposició no de Llei sobre la creació d'una Ponència per a elaborar la Llei d'Universitats.*
4. *Proposició no de Llei sobre l'alfabetització i l'educació permanent d'adults.*

El Sr. PRESIDENT: Comença la sessió. Abans d'entrar en l'ordre del dia, prego a tots els Grups que vulguin fer constar les substitucions que hi puguin haver. Senyor Casanovas?

El Sr. CASANOVAS: El senyor Víctor Torres, en lloc del senyor Miquel Porter.

El Sr. AINAUD: Senyor President...

El Sr. PRESIDENT: Senyor Ainaud?

El Sr. AINAUD: El Diputat senyor Marià Vila d'Abadal en lloc del Diputat senyor Josep Maria Casals.

El Sr. LORDA: Senyor President...

El Sr. PRESIDENT: Senyor Lorda?

El Sr. LORDA: El Diputat senyor Joaquim Jou substitueix el Diputat senyor Higiní Clotas.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies.

Proposició no de Llei sobre l'elaboració d'un cens lingüístic de la Vall d'Aran.

El primer punt de l'ordre del dia és Debat i votació de la Proposició no de Llei sobre l'elaboració d'un cens lingüístic de la Vall d'Aran, presentada pel Grup parlamentari del Partit Socialista Unificat de Catalunya. Com que és intenció meua participar en el debat d'aquest punt de l'ordre del dia, d'acord amb el que preveu el Reglament, passo la presidència a la senyora Helena Ferrer. (L'I. Sr. President cedeix el lloc de la Presidència a la I. Sra. Vice-presidenta i passa a ocupar un seient de la Comissió.)

La Sra. VICE-PRESIDENTA: En primer lloc, té la paraula, per a presentar la Proposició no de Llei, el Diputat senyor Xavier Folch, en nom del Grup parlamentari del PSUC.

El Sr. FOLCH: Moltes gràcies, senyora Presidenta. Bé, és coneguda la situació lingüística en què es troba l'aranès, la llengua pròpia de la Vall d'Aran, i aquest és el motiu pel qual hem presentat una proposició no de llei.

Per primera vegada en la legislació del segle XX —que nosaltres ho sapiguem—, l'Estatut d'Autonomia ha fet una referència a l'aranès, quan diu que: «La parla aranesa serà objecte d'ensenyament i d'especial respecte i protecció». La Llei de Normalització Lingüística de Catalunya ha fet un pas més enllà quan diu que: «L'aranès és la llengua pròpia de la Vall d'Aran». Ha estat, per part del legislador, una manera de reconèixer que la Vall d'Aran és l'única comarca de Catalunya que no té, com a llengua pròpia, el català. És sabut que l'aranès, progressivament arraconat en les zones més altes i menys poblades de la Vall, es troba ara en una situació molt precària.

L'article 29 de la Llei de Normalització Lingüística, que es refereix a la normalització a la Vall d'Aran, diu, entre altres coses: «La Generalitat, juntament amb les institucions araneses, ha de prendre les mesures necessàries per a garantir el coneixement i l'ús normal de l'aranès a la Vall d'Aran, i per a impulsar-ne la normalització», i és per donar —en part— compliment a aquest precepte que presentem la Proposició no de Llei.

Dels sis mil habitants, aproximadament, que té el territori de la Vall d'Aran, no sabem quants parlen l'aranès. No sabem si la xifra oscil·la al voltant de dos mil, i són, en tot cas, poquíssims, els qui el saben llegir. I per a una acció decidida de protecció lingüística per part del Consell Executiu i per part dels ajuntaments de la Vall, cal, per començar, un coneixement de quina és la realitat lingüística del territori, el grau de domini de l'aranès dels aranesos. I cal, en definitiva, establir un cens lingüístic de la Vall d'Aran. I és per això que proposem que sigui aprovada la següent Proposició no de Llei: «El Parlament de Catalunya acorda encomanar al Consell Executiu de la Generalitat que prengui les mesures necessàries per a elaborar, d'acord amb els ajuntaments afectats, un cens lingüístic de la Vall d'Aran.

»En el termini de dos mesos, el Consell Executiu informará la Comissió de Política Cultural de les accions que hagi emprés a fi de dur a terme aquest mandat del Parlament.»

Res més, senyora Presidenta, moltes gràcies.

La Sra. VICE-PRESIDENTA: Poden prendre ara la paraula els diferents Grups parlamentaris, perquè no hi ha cap Grup que hi hagi presentat esmena.

En primer lloc, tenen la paraula, si volen intervenir, el Grup dels Centristes. (Pausa.) No? Després, el Grup d'Esquerra Republicana. (Pausa.) Tampoc? El Grup Mixt? (Pausa.) El Grup dels Socialistes? (Pausa.) I, del Grup de Convergència i Unió? (Pausa.) Té la paraula el Diputat senyor Joan Colomines.

El Sr. COLOMINES: És evident que, per al Govern, ha estat una preocupació la normalització de l'aranès. L'Estatut parla de protegir i d'ensenyar la parla aranesa; és evident que, en aquest sentit, s'han pres mesures perquè això fos possible.

Per al coneixement de les senyores Diputades i dels senyors Diputats, si no ho saben, els diré que —i suposo que van rebre, al seu moment, el Butlletí corresponent, en què hi era— es procedí a una normativa de l'aranès, que, com saben vostès, és una varietat del gascó i que pertany a la família de la llengua occitana. Teníem la normativa del Fabra... Es féu una comissió per normalitzar ortogràficament l'aranès, i això és molt important, i això podia ser un punt molt conflictiu, i es procedí a crear aquesta comissió, on, a part la presidència i la secretaria, que corresponien a persones de la Direcció General de Política

Lingüística... El componien membres de l'Institut d'Estudis Catalans, membres de l'Institut d'Estudis Occitans, especialistes en la matèria, sobre l'aranès, i mestres i escriptors aranesos. Això era important perquè per a ensenyar l'aranès cal escriure l'aranès, i cal escriure'l amb unes normes, i aquesta va semblar que era la cosa més prioritària. Es feren aquestes normes, s'enregistraren en cassettes i es feren unes sessions públiques a la Vall d'Aran, per tal que la gent entengués que no li anaven a modificar la seva llengua, sinó que allò que estava normalitzat ortogràficament, fonèticament, era la mateixa llengua i sonava igual.

Després, es va crear un grup de treball, coordinat pels Serveis Territorials d'Ensenyament de Lleida, i es preparà el primer material escolar —un llibre de lectures i un altre de textos—, i això és a punt de publicar.

Finalment, com saben vostès —i alguns Diputats d'aquí hi varen participar—, es feren unes jornades didàctiques, i s'han tingut contactes amb els ajuntaments, sobretot amb el de Viella, per a la Campanya de Normalització de l'Aranès.

La iniciativa, evidentment, d'aquesta campanya, la té, com en totes les campanyes de normalització lingüística, la gent local, i la Generalitat el que fa és ajudar, impulsar, fer que aquesta iniciativa, realment, tingui un bon fi.

I, finalment —i això enllaça amb el que demana aquesta Proposició no de Llei—, ha estat preparada una enquesta per tal de conèixer i saber quantes persones parlen, escriuen i, sobretot, les actituds envers l'aranès. Aquesta enquesta és la que servirà, precisament, per a confegir aquest cens que aquesta Proposició no de Llei demana i que nosaltres, com a Grup que dóna suport al Govern, evidentment, abonem, i pensem que ja, amb la feina feta i sobretot, amb aquesta proposició de l'enquesta, en els terminis que aquí es marquen es pot resoldre perfectíssimament: sis mil persones no són difícils de censar, sobretot quan hi ha la col·laboració dels ens locals i, sobretot, quan ja està preparat tot el material perquè això sigui fet. Per tant, nosaltres, senyors Diputats, aprovem, i donarem el nostre vot favorable a aquesta Proposició no de Llei.

Moltes gràcies.

La Sra. VICE-PRESIDENTA: No havent estat presentada cap esmena, el text que va a votació és el que ha estat presentat pel Grup del PSUC, i que ha estat publicat en el *Butlletí*, número 161.

Passem, doncs, a la votació.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

Aquesta Proposició no de Llei ha estat aprovada per unanimitat dels presents.

(*L'I. Sr. President es reincorpora al lloc de la Presidència.*)

Proposició no de Llei sobre el cinquantenari de la mort de Francesc Macià i Llussà

El Sr. PRESIDENT: El segon punt de l'ordre del dia és: Debat i votació de la Proposició no de Llei sobre el cinquantè aniversari de la mort de Francesc Macià i Llussà, presentada pel Diputat I. Sr. Víctor Torres, del Grup parlamentari d'Esquerra Republicana.

En nom del Grup proponent, té la paraula el Diputat senyor

Víctor Torres.

El Sr. TORRES: Gràcies, senyor President. Senyores i senyors Diputats, vaig a ser breu en la defensa de la Proposició no de Llei del Grup d'Esquerra Republicana de Catalunya, perquè voldria creure que és una d'aquelles iniciatives que pràcticament es defensen per elles soles i que el seu sol enunciat ja, en certa manera, predisposa a l'acceptació del seu contingut.

Nosaltres creiem que quan els pobles reten homenatge als seus fills més preclars, en certa manera s'homenatgen a ells mateixos, perquè els pobles necessiten una ànima col·lectiva que només poden forjar aquelles persones fora de sèrie que, a través de la seva existència, han contribuït poderosament a forjar aquesta ànima col·lectiva.

Macià —qui pot dubtar-ne?— és una d'aquestes persones, aquests personatges de llegenda, que ha contribuït, amb una executòria fora de sèrie, sense parió, a forjar la consciència nacional de Catalunya. Macià va morir ara farà cinquanta anys, el dia de Nadal del 1933, a les onze del matí, a l'hora en què milions de catalans es disposaven a celebrar amb família aquella gran festa. Estava voltat del seu estat major, d'homes polítics d'aleshores, i varen signar l'acta de defunció els doctors Corrachan, August Pi-Sunyer, Lluís Sayer i —si no ho recordo malament— Vilardell.

El seu enterrament va constituir una de les manifestacions de dol més punyents i més multitudinàries que pugui recordar memòria d'home. La seva vida havia començat setanta-quatre anys abans, en la bona vila de Vilanova i la Geltrú, fill d'un honest comerciant en olis i vins, de les Borges Blanques.

Les etapes de la seva existència són a bastament conegudes perquè calgui rememorar-les. Les seves gestes ja formen part de la història del nostre poble i constitueixen el fil conductor d'una certa idea de Catalunya, d'una Catalunya que ell volia lliure de tota opressió.

Militar exemplar durant la seva joventut, no dubtà a enfrontar-se amb certs estaments militars el 1905, quan, arran de moviments diversos i sobretot de l'assalt vergonyós al *Cu-cut* i a *La Veu de Catalunya*, i la implantació de la Llei de Jurisdiccions, Francesc Macià va comprendre que no podia continuar la carrera militar. Aquell deplorable incident va provocar un canvi decisiu en la seva vivència, perquè va participar de la indignació de tots els catalans.

La seva carrera política s'inicià aleshores, integrant-se en el moviment de Solidaritat Catalana, essent elegit diputat, simultàniament, a Barcelona i a les Borges Blanques, i la seva carrera política no va cessar fins al dia de la seva mort.

Durant aquests vint-i-set anys, Macià es convertí en un sacerdocí permanent per a la defensa de Catalunya; la seva vida va ser un sacerdocí permanent en la defensa de Catalunya. Abonà i donà vida a quantitat de moviments reivindicatius entre els quals cal destacar la Unió Catalanista, la Federació Democràtica Nacionalista i Estat Català, i participà activament en moviments ciutadans importantíssims, com fou, per exemple, l'Assemblea de Parlamentaris del 1917.

El cop d'estat del general Primo de Rivera obligà Francesc Macià —com tants altres— a exilar-se i efectuar nombrosos viatges per Europa i Amèrica, fent flamejar als quatre vents les reivindicacions catalanes.

La temptativa de Prats de Molló —que alguns han qualificat

d'atzagaiada—, l'any 1926, Macià, acompanyat de cent trenta conjurats, tant romàntics com ell, va anar a fer una missió impossible, però l'aurèola d'aquella gesta fou reconeguda pel poble de Catalunya i li atorgà un diploma del més pur patriotisme. I aquest patriotisme havia de portar-lo, amb un impuls incontenible, a proclamar la República Catalana dins l'Estat de la Federació Ibèrica aquell històric 14 d'abril de 1931.

Però, si gran fou Macià proclamant la República Catalana, algú ha pretès —i possiblement amb raó— que més gran fou encara acceptar, el dia 17, el compromís que havia de fer possible la restauració de la Generalitat, il·lustre institució catalana, somorta des del 1714.

La silueta de Macià, amb la seva extraordinària projecció històrica, se situa per damunt i més enllà dels partits polítics i dels sectarismes. Macià ha esdevingut un patrimoni espiritual de tots els catalans. En aquest moment, el nostre país es disposa a erigir un monument que perpetui la seva memòria, però amb això no n'hi ha prou. Cal que les noves generacions, que saben el nom de Francesc Macià, però que ignoren qui era i què va fer per al nostre país, coneguin la seva vida, la seva obra i la seva executòria exemplar.

I hem pensat, doncs, que aquesta ocasió, el seu cinquantè aniversari, era una bona ocasió perquè en tots els centres docents del nostre país es poguessin dedicar alguns espais escolars a l'explicació de la vida de Francesc Macià.

Pensem, doncs, que el Consell Executiu de la Generalitat assumirà amb interès —i gairebé diria amb il·lusió— aquesta iniciativa i que la portarà a terme dignament, amb tot l'afecte que es mereix un home que, en definitiva, a tots ens ha dignificat per la seva lluita valenta i generosa per la llibertat dels homes i dels pobles.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Si altres Grups desitgen intervenir? No hi ha presentades esmenes. (*Pausa.*) Pel Grup centrista, el Diputat senyor Besa té la paraula.

El Sr. BESA: Moltes gràcies, senyor President, senyores Diputades, senyors Diputats, comprenc perfectament la càrrega emotiva que, per al senyor Víctor Torres, significa la presentació d'aquesta Proposició no de Llei. És difícil de substraure's, en un debat polític, de l'emotivitat que, realment, pot comportar un tema com el present, que desperta sentiments.

Permetin-me, ses senyories, que els digui que tothom té els seus sentiments. Jo també, i, efectivament, jo no puc compartir aquesta afirmació feta per l'Il·lustre Diputat i amic, senyor Víctor Torres, en el sentit que Francesc Macià i Llussà forma part del patrimoni cultural i espiritual de tots els catalans. Almenys, no és el meu. Jo no comparteixo pas, senyors Diputats —ni el meu Grup—, ni la seva ideologia ni la seva metodologia ni la seva finalitat. Es parla molt, per exemple, que va respectar, que és un dels forjadors de l'ànima del nostre poble. Quin és el nostre poble? És que és només Catalunya? És que el nostre poble, potser, no és Espanya? Això és una de les coses que, als meus sentiments, em i em colpeja fortament.

No compartim, per tant, aquesta afirmació del senyor Víctor Torres, que és un home que correspon al patrimoni cultural i espiritual de tots els catalans. Qui va ser Francesc Macià? Una persona senyera, una persona amb valors humans indiscutibles, una persona de coherència amb la seva ideologia, una persona que va donar testimoni del que ell creia, però, natural-

ment, jo no ho puc compartir, globalment, sense, almenys, una petita crítica.

Francesc Macià va ser l'home que, a l'Assemblea dels Parlamentaris de l'any 17, va voler transformar-la en convenció nacional, i va fer una crida al poble a les armes, a la reunió dels parlamentaris catalans del 1917. Va ser l'home que, evidentment, va crear l'Estat Català, l'Estatut de l'Havana, que va negociar l'emprèstit Pau Claris per finançar la revolta militar de Catalunya. És un home, certament, certament, que es va enfrontar amb les dictadures —no va ser pas l'únic—, i potser la seva metodologia de voler derrocar una dictadura des de l'exterior s'ha demostrat que no és, ni ha estat, ni serà, potser, la fórmula adequada per a derrocar aquestes dictadures. Hi ha altres fórmules de combatre les dictadures.

Va ser l'home que va crear el Partit Separatista i Revolucionari de Catalunya —amb aquestes paraules—, va ser l'home que, pretextant una lluita contra la dictadura, no va dubtar a anar a buscar i trobar suport dintre la Tercera Internacional de Moscó, i, acompanyat d'Andreu Nin, va anar allà a buscar, a parlar amb Bukharin Iznotiev, el suport, que després se'ls va negar, el suport corresponent a la seva —suposo— Revolució de Catalunya.

És l'home que, des de França, va intentar, certament —ja ho ha dit l'Il·lustre Diputat Víctor Torres—, l'alliberament de Catalunya amb els fets de Prats de Molló. Cent trenta voluntaris, diu ell; cent trenta catalans, alguns italians, entre ells un tal Ricciotti Garibaldi, que sembla que el va denunciar a Mussolini, i Mussolini, després, va ser el qui el va delatar, d'alguna forma, directament o indirectament, al Govern francès que el va processar i el condemnà a dos mesos de presó.

Va ser l'home que, després, es va fundar —aprofitant-se de l'abús d'unes eleccions municipals que va guanyar, però que va guanyar per això, perquè eren unes eleccions municipals—, per a proclamar el dia 12 d'abril la República Catalana, tres dies després, o quatre dies després. Com ha recordat molt bé el Diputat Víctor Torres, va ser una persona que, en fi, va transformar aquella República Catalana inicialment declarada unilateralment en Generalitat —potser provisional— de Catalunya. Una Generalitat, en definitiva, que, com va dir Cambó, és una Generalitat que només era façana i, per cert, de força mal gust.

Potser he estat massa crític en aquests moments, però estic conscient, també, que m'he deixat portar, també, pels sentiments, i potser no és bo —i potser no és bo— que en aquesta Cambra la gent es deixi portar, potser, pels seus sentiments. Hi hem d'aportar, potser, una mica més de racionalitat, potser una mica més de pensar en el futur, pensar una mica més a apaivagar els esperits, a apaivagar els ànims.

L'exaltació de la seva figura entenc que és una exaltació d'una figura de partit; llavors, trobo molt lògic que aquesta figura l'exalti el seu partit, que l'exalti Esquerra Republicana, però que no l'exalti el Parlament de Catalunya.

En la nostra realitat constitucional actual, i potser fins i tot en la nova realitat sociològica de Catalunya, ens sembla que l'exaltació de la ideologia de Macià no és ni convenient ni és realista. De tota manera, quan el poble català es pronunciï en les pròximes eleccions, podrem veure si realment sosté o no sosté les tesis de Francesc Macià.

Per totes aquestes raons, jo, personalment, en representació del meu Grup, votaré en contra de la proposta.

Moltes gràcies, senyora Diputada; moltes gràcies, senyors Diputats.

El Sr. AINAUD: Senyor President...

El Sr. PRESIDENT: Si algun altre Grup vol intervenir? En nom del Grup parlamentari de Convergència i Unió, té la paraula el Diputat senyor Josep Maria Ainaud.

El Sr. AINAUD: Moltes gràcies, senyor President, senyores Diputades, senyors Diputats. El nostre Grup de Convergència i Unió vol agrair públicament a l'Il·lustre Diputat senyor Víctor Torres la seva excel·lent iniciativa de tributar un acte en memòria i homenatge a qui fou un gran President de Catalunya, Francesc Macià.

En tota la vida de les persones hi ha activitats que poden ser discutides, però hi ha un balanç final de la vida, que és totalment positiu per a Catalunya; la persona que va saber restaurar per al nostre poble el seu Govern, que va tenir el suport del poble sempre i que va tenir una memòria que sempre va ser venerada pel nostre poble, val la pena que tingui un record, també, en aquest Parlament, que —no ho oblidem— ell va presidir en la seva sessió inaugural.

Voldria fer un petit esment a les paraules de l'Il·lustre Diputat senyor Joan Besa. Naturalment, jo respecto, com tots, les seves paraules, però no les puc compartir gens ni mica, perquè jo voldria dir... (*Remor de veus.*)

El Sr. BESA: La paraula, senyor President!

El Sr. PRESIDENT: Amb quin motiu intervé?

El Sr. BESA: Em sembla que el senyor Ainaud té la paraula per abonar o donar suport...

El Sr. PRESIDENT: Si vostè vol invocar un article del Reglament per a una qüestió d'ordre, ho pot fer, però, si no, faci el favor, en aquest moment de no interrompre i de deixar que continuï el senyor Ainaud.

El Sr. BESA: És que el senyor lletrat potser em podrà dir quin és l'article que...

El Sr. PRESIDENT: Perdoni, senyor Besa, el senyor lletrat, vostè el pot consultar una altra estona, però ara, faci el favor de no interrompre el senyor Ainaud.

El Sr. AINAUD: Gràcies. Continuaré recordant que el President Macià va ser una persona que va tenir els màxims honors i respectes, no solament a la Catalunya que ell presidia, sinó en l'Estat espanyol. En la seva mort, qui va presidir el seu enterrament va ser el President de l'Estat espanyol, l'Excel·lentíssim senyor Nicet Alcalà Zamora, President de la República. Presidien dos Ministres d'aquest mateix Estat, i voldria recordar, a més a més, que li van ser tributats els màxims honors, que eren el de general amb comandament en plaça. Això són fets històrics, i la història no es pot desvirtuar per unes opinions particulars. Jo voldria recordar això, perquè el nom de Macià —que és, a més a més, un nom recordat—, mereix, pel balanç total de la seva obra, un record, no solament de cada un de nosaltres —a part les opinions que es puguin tenir—, sinó del poble de Catalunya, pel qual va fer molt. Ell va dir que, per un ideal, valia la pena de donar la vida, i això, realment, és el que va fer amb el seu treball i amb el seu esforç, als setanta-quatre anys.

Jo només voldria acabar la meua breu intervenció, perquè el Diputat Víctor Torres ho ha explicat molt bé, amb unes paraules que, en aquesta mateixa Cambra, en una excel·lent oració fúnebre, li va fer Ventura Gassol. I va dir: «Moren les

persones que no deixen res.» Macià deixà un record, deixà tot un exemple de com es pot recuperar el govern d'un poble, i, aquest Parlament, jo crec que es pot fer perfectament solidari, i, amb tota la raó, de les paraules i de la Moció que presenta el senyor Víctor Torres.

Jo només voldria recordar, i acabant, i no amb unes paraules meves, sinó del mateix President Macià, la Catalunya que ell volia. Ell volia una Catalunya políticament lliure, socialment justa, econòmicament pròspera i espiritualment gloriosa. Em sembla que aquesta és una Catalunya que encara és vàlida ara, i que és vàlida per a tothom.

Moltes gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: Algun altre Grup desitja intervenir? (*Pausa.*) Pel Grup Mixt, té la paraula el Diputat senyor Josep Benet.

El Sr. BENET: Jo voldria adherir-me, en primer lloc, a les paraules que acaba de pronunciar el Diputat Josep Maria Ainaud, perquè em sembla que són les paraules justes, que són les paraules que, precisament, calia pronunciar en aquest moment perquè quedés ben clar el sentit, jo crec, d'aquesta Proposició del Diputat Víctor Torres. És una Proposició que a mi em sembla evident; és una Proposició que, si té alguna cosa que hauríem de discutir o que ens ha de preocupar, és que arribi tan tard i que, potser, ens indiqui que no hem estat capaços de fer, tots plegats, les institucions, de preparar, jo diria, la commemoració d'aquest aniversari com calia que es preparés, perquè estem tocant ja el dia de Nadal, i tot això ja s'hauria hagut de fer, ja s'hauria d'estar fent.

Jo voldria recordar aquell 25 de desembre de l'any 33, precisament, i voldria recordar, afegint les meves paraules a les que ha pronunciat el Diputat Josep Maria Ainaud, i recordant que, en aquell seguici immens dels catalans —el més gran que mai hagi existit—, més gran, fins i tot, que el de mossèn Cinto, hi havia tothom; hi era tothom. Hi eren representants de l'Espanya oficial d'aquells moments, hi havia representants de l'exèrcit, hi havia els representants de tots els partits polítics de Catalunya, començant pel que en podríem anomenar el cap de l'oposició, el senyor Francesc Cambó, l'home que havia sentit uns crits en un moment històric que podien haver-lo afectat profundament. Però aquell dia tots els catalans sentíem profundament —i dic «sentíem», perquè jo hi era— que aquell personatge era un personatge que havia entrat de ple en la història de Catalunya, i hi havia entrat de ple, amb el consentiment de tot el poble.

És evident que el President Macià, quan era Diputat, com quan era militar, com quan els fets de Prats de Molló, va, en molts moments, actuar com a home de partit, és evident; però fins i tot jo diria que tota aquesta vida difícil del President Macià també és patrimoni de Catalunya.

Jo voldria recordar, aquí, als senyors Diputats, una cosa que crec que no hem d'oblidar mai, que és que, quan diem «patrimoni cultural i nacional de Catalunya», no hi posem únicament les persones aquelles que ens agraden del tot, o de qui tot el que van fer en la seva vida ens plau, sinó també aquelles una part de la vida dels quals no ens plau. És evident. Jo voldria recordar al senyor Besa que és evident, que també són patrimoni de Catalunya les guerres carlines, i és evident, i jo no m'oposaria, de cap manera, ni un moment, si s'escaigués recordar alguna de les grans figures catalanes de les guerres carlines,

doncs, que aquí se'n parlés i s'expliquessin a les nostres escoles.

Nosaltres estem treballant i parlem molt sovint de la normalització lingüística, i s'estan fent grans esforços, però potser no fem els esforços que cal per arribar al que en podríem dir la normalització històrica del nostre poble. I jo dic sincerament que un pot discutir, i pot discutir l'actuació de Francesc Macià, predicant la lluita armada en un moment donat de la seva història, però el que no pot discutir mai, ni posar-ho en qüestió, és el senyor Besa, perquè ell pertany al partit que, de la lluita armada, va fer tres guerres civils. I aquestes guerres civils són història, són patrimoni nostre, ho vulguem o no ho vulguem.

I aquesta és, jo ho crec, la gran missió del nostre Parlament: fer patrimoni de tot, de la dreta i de l'esquerra. Tenim personatges de la dreta i tenim personatges de l'esquerra, i del centre, que tots són Catalunya. I voldria remarcar un punt que em sembla molt important, i que ja ha insinuat el Diputat senyor Ainaud. Francesc Macià va ser un home que, quan va governar, amb tots els seus defectes —amb tots els seus defectes—, va fer alguna cosa molt important, que va remarcar, ja, arran del moment del primer discurs que va pronunciar en aquest Parlament: que volia fer una Catalunya de tots i per a tots els qui havien nascut aquí i per als qui no havien nascut aquí, i un dels grans esforços que va fer el President Macià, precisadament, va ser aquest: acostar el catalanisme a les classes populars, i, realment, hi va reeixir. Francesc Macià, allò que molts volien fer i no havien aconseguit fer del tot, Francesc Macià ho va aconseguir. Per això, precisament per això, aquell dia 23 de desembre de l'any 1933, es va produir aquella diada de dol, la més gran que mai hagi tingut lloc a Catalunya.

I és aquest Francesc Macià —tota la seva vida, però també aquesta mort—, el que nosaltres hem de commemorar avui, i l'hem de commemorar..., cada un pot fer la seva anàlisi històrica; evidentment, que l'ha de fer!, i l'hem de fer perquè, a nosaltres, si hi ha una cosa que no ens ha d'agradar mai és l'hagiografia; hem de ser contraris a l'hagiografia. Per tant, el que nosaltres, això no obstant, fem avui aquí és facilitar a les noves generacions de catalans, les noves generacions que van sorgint, que no van conèixer aquella història, el coneixement d'aquesta història, i honorar un personatge d'aquesta nostra història que, en el moment de la seva mort, va ser honorat —ho repeteixo— per tot Catalunya, per tots els ciutadans de Catalunya d'aquell moment i també —com ha dit el senyor Ainaud— per les màximes representacions de l'Estat espanyol d'aquell moment.

Gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: En nom del Grup Socialista, té la paraula el Diputat senyor Felip Lorda.

El Sr. LORDA: Senyor President, en Francesc Macià i Llussà és, indiscutiblement, una figura històrica, una gran figura històrica. Com totes les figures històriques, pot estar subjecte a una investigació, a una anàlisi, a una estimació, a una situació del personatge en la seva època, però en Macià es va elevar, diríem, sobre les contingències històriques en el sentit que, després de la seva biografia de lluitador, va accedir a la Presidència de la Generalitat —i jo, aquí, gairebé gosaria evocar records de la meua joventut, perquè no era pas massa infant quan vaig presenciar aquests esdeveniments—, la figura de Macià davant el poble català es va presentar com una figura que realment aglutinava la voluntat de Catalunya i que nos-

altres, avui, hem de jutjar en el context de la recuperació de les llibertats i dels drets de Catalunya, i, en aquest context, la figura històrica es converteix en un patrimoni del poble de Catalunya i, en aquest sentit, jo estic d'acord amb les paraules que han pronunciat els Il·lustres Diputats que m'han precedit en l'ús de la paraula, el senyor Ainaud i el senyor Benet, i totalment d'acord amb l'exposició, amb la semblança que ens ha fet de la figura l'Il·lustre Diputat Víctor Torres i, per totes aquestes raons, nosaltres donarem el nostre suport, ben decisiu, a la Proposició del Grup d'Esquerra Republicana.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Bé. Si no hi ha cap més intervenció... *(El senyor Besa demana per parlar.)* Senyor Besa? Per... Sí?

El Sr. BESA: No sé si és dintre el torn d'allusions —i, en tot cas, amb els fonaments legals que em permeti el senyor lletrat—, que caldria fer alguna matisació a les preguntes directes que m'ha fet el senyor Ainaud, que era el que volia abans, exclusivament. Per part del senyor Ainaud...

El Sr. PRESIDENT: Senyor Besa, jo crec que, d'acord...

El Sr. BESA: No s'esforci, jurídicament; amb que em digui sí o no, en tinc prou.

El Sr. PRESIDENT: No, no! Jo crec que, d'acord amb el Reglament, no caldria que intervingués, però, d'acord amb el fet que en aquesta Comissió hem donat sempre les màximes facilitats per al debat, sí que, molt breument, té la paraula, senyor Besa.

El Sr. BESA: Moltes gràcies. Respecte a la pregunta o, en fi, a l'argument que ha volgut ficar el senyor Ainaud sobre la presència d'importants personalitats de l'Estat en l'enterrament del senyor Macià..., crec que no té cap més importància. Efectivament, era un representant —el senyor Macià— de l'Estat, aquí, a Catalunya —suposo—, en aquells moments, i, per tant, és absolutament lògic que, tant ell com l'exèrcit, com estaments, com en Francesc Cambó, hi anessin. D'això no compto que es tregui, gens, cap altra conclusió més, senyor Ainaud. Moltes gràcies.

I, quant a l'apreciació del senyor Benet, que, realment també les guerres carlistes formen part de la història de Catalunya, quin dubte hi ha? Però és que, aquí, al Parlament, ni jo voldria —ni suposo que tampoc no ho voldrà el senyor Benet— que es faci aquí un homenatge a les guerres carlistes, perquè em sembla que, de guerres civils, n'estem tots cansats.

Moltes gràcies; només volia dir això.

El Sr. PRESIDENT: Bé. Com que no hi ha cap esmena, la Proposició no de Llei, la sotmetrem a votació tal com està. De tota manera, sí que jo crec que s'hi haurien d'introduir un parell d'esmenes tècniques: una, em sembla clara, quan diu: «Durant el proper mes de desembre», donat que ara ja som a desembre, s'hauria de dir: «Durant el mes de desembre», i una altra és que, com que el que s'aprova és el text de la Proposició no de Llei, sense el preàmbul que porta, i en el text no es parla del cinquantenari de la mort, de cara a la seva difusió, podria no entendre's la motivació. Per tant, a mi em sembla que el text de la Proposició no de Llei hauria d'anar precedit amb una frase que digués: «Amb motiu del cinquantenari de la mort del President Macià...», i continuaria tal com està: «El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu a prendre les mesures pertinents, etcètera.» Si hi estan d'acord... *(El senyor Torres demana per parlar.)* Senyor Torres?

El Sr. TORRES: Hi estem completament d'acord. És que el lapsus es deu al fet que la Proposició va ser presentada ja fa una colla de dies, com ressaltava l'amic Benet, i ha arribat una mica tard a la Comissió, però, efectivament, es tracta de dues esmenes tècniques que jo accepto de molt bon gust i de molt bon cor.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: D'acord. Aleshores, anem a votar la Proposició no de Llei amb les esmenes tècniques que jo mateix he indicat abans.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

La Proposició no de Llei de commemoració del cinquantenari de la mort del President Macià ha estat aprovada per 19 vots a favor, 1 en contra i cap abstenció.

Proposició no de Llei sobre la creació d'una Ponència per a elaborar la Llei d'Universitats

Passem al tercer punt de l'ordre del dia: Debat i votació de la Proposició no de Llei sobre la creació d'una Ponència per a elaborar la Llei d'Universitats, presentada pel Grup parlamentari del Partit Socialista Unificat de Catalunya.

En nom del Grup proponent, té la paraula la Diputada senyora Teresa Eulàlia Calzada.

La Sra. CALZADA: Gràcies, senyor President. Senyores i senyors Diputats, aquesta Proposició no de Llei presentada pel Grup del Partit Socialista Unificat de Catalunya respon a una doble intencionalitat. En primer lloc, el nostre Grup, a través d'aquesta Proposició no de Llei, vol expressar la voluntat d'assenyalar que, per a nosaltres, l'elaboració legislativa en matèria d'universitats s'hauria d'iniciar amb l'acord conjunt de tots els Grups parlamentaris.

Tal com diu la Proposició no de Llei, «El Parlament de Catalunya ha expressat en nombroses ocasions la importància que per a la societat catalana té el bon funcionament de les institucions universitàries i la preocupació de la mateixa Cambra pels retards en la transferència de les Universitats catalanes a la Generalitat.» És a dir, el Parlament de Catalunya, a través d'algunes de les iniciatives —possiblement presentades pel nostre mateix Grup—, en relació amb les universitats, ha expressat la preocupació, la necessitat d'avançar l'elaboració d'aquesta llei, per fer compliment, tal com ens estableix l'article 15 de l'Estatut de Catalunya.

Per tant, la nostra voluntat és plantejar en aquesta Comissió el fet d'elaborar aquesta Proposició de Llei conjunta i unitària per a tots els Grups. És evident que el Reglament de la Cambra, en el seu article 108, assenyalava que les matèries que fan referència a l'article 15 de l'Estatut es poden tramitar per ponència conjunta a partir de la petició de dos dels Grups parlamentaris, però a nosaltres ens ha semblat que no era una qüestió de tenir protagonisme d'un Grup o de dos Grups, en aquesta matèria, sinó que seria necessari o interessant que fos aquesta Comissió, en el seu conjunt, que fes la petició, a la Mesa del Parlament, per demanar el nomenament, la creació d'aquesta Ponència conjunta.

En segon lloc, aquesta Proposició no de Llei segueix aspec-

tes o treballs que havia fet el nostre Grup durant tot aquest període legislatiu, en matèria d'universitats. Vam presentar, ja —pràcticament als dos mesos de constitució d'aquesta Cambra—, una pregunta oral al Ple del Parlament, perquè el Conseller d'Ensenyament ens expliqués quin era el calendari, quins eren els propòsits del Govern de la Generalitat en matèria d'universitats i d'exigència dels traspassos que, si bé semblava que en les discussions amb la Comissió Mixta de Transferències s'havien aconseguit o s'aconseguïen els traspassos dels nivells no universitaris, tal com ho vam tenir a partir del Reial Decret del 30-31 de desembre de 1980, en el que sí que no s'acabaven d'aconseguir les transferències era en el tema d'universitats.

Les raons que ens donava el Conseller o el Ministeri d'Educació del Govern central era que, en la mesura que no hi havia elaborada la Llei d'Universitats, es feia difícil la transmissió, la transferència de les Universitats a la Generalitat.

És evident que no és a través de la Llei d'Universitats que Catalunya, que el Parlament té competència d'elaboració legislativa, sinó que és el mateix Estatut, en el seu article 15, qui ens dóna aquesta competència de poder elaborar una llei d'universitats.

Bé, no es va poder aconseguir les transferències —o no s'han aconseguit les transferències— fins a aquest moment, però, en realitat, semblava que la discussió de la Llei d'Universitats en el Govern central era, també, un obstacle per a poder elaborar la llei aquí, al Parlament de Catalunya.

Hi ha promulgada, i vigent que és, la Llei de Reforma d'Universitats. Nosaltres creiem que ja no hi ha cap explicació, cap justificació que impedeixi al Parlament de Catalunya elaborar aquesta Llei d'Universitats tan necessària, aquesta Llei d'Universitats tan important per a Catalunya, si, a més a més, tenim en compte que, avui, les Universitats catalanes inicien també el seu propi procés constituent amb l'elaboració dels estatuts propis de cada Universitat.

És per això, per tant, que la nostra Proposició no de Llei planteja que el Parlament de Catalunya acordi la creació immediata d'una Ponència per a elaboració de la Llei d'Universitats a Catalunya.

Evidentment, si, en el cas que aquesta Proposició no de Llei s'aproves —i nosaltres, el nostre Grup, espera que sí, que hi hagi l'aprovació o el consentiment de tots els Grups parlamentaris aquí presents—, ara, caldria fer un tràmit reglamentari precís, que seria la petició de tots els Grups que estiguin d'acord amb la creació d'aquesta Ponència conjunta, a la Mesa del Parlament, a partir del que estableix l'article 108 del nostre Reglament.

A aquesta Proposició no de Llei hi ha hagut una esmena presentada pel Grup parlamentari de Centristes, la qual estableix o condiona la creació d'aquesta Ponència a rebre els traspassos de competències sobre les Universitats a Catalunya. A mi em sembla que el Grup centrista i tots els Diputats aquí presents saben —i així ho ha expressat la mateixa Cambra en moltes ocasions— que no és a partir de les transferències que se'ns reconeix la competència sobre les diferents matèries, sinó que és el mateix Estatut de Catalunya qui ens dóna, qui ens indica, qui ens assenyalava quines són les competències, i, per tant, la capacitat legislativa de la Generalitat de Catalunya, i, en aquest cas, del Parlament.

És per això que nosaltres creiem que retardar una vegada més la creació d'aquesta Ponència, esperant els traspassos de competències no seria bo per a Catalunya ni per a les mateixes Universitats.

Per tant, nosaltres no acceptàvem l'esmena presentada pel Grup centrista, perquè creiem que no hi ha una relació causa-efecte, sinó que, realment, l'elaboració de la llei, ens la reconeix l'Estatut de Catalunya, i en compliment del mandat estatutari és que hem de fer aquesta elaboració de la Llei d'Universitats.

Gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: Hi ha, efectivament, una sola esmena presentada a aquesta Proposició no de Llei, que ha estat presentada pel Grup centrista. Per a defensar-la, té la paraula el Diputat senyor Besa.

El Sr. BESA: Moltes gràcies, senyor President, senyores i senyors Diputats. Compartim absolutament la preocupació del Grup comunista per tot el que pugui ser arribar a regularitzar i actualitzar les competències en matèria universitària.

Creiem que és important posar una mica d'ordre en aquest desgavell universitari que es pot presentar i que sovint es presenta dintre els ambients universitaris amb el nomenament de professors i altres aspectes importants.

Certament —com ho ha dit molt bé la Diputada que m'ha precedit en l'ús de la paraula—, les competències en matèria universitària ens vénen donades per l'Estatut, però no hem d'oblidar, també, moltes vegades que aquí s'ha legislat sobre règim local, per exemple, en Diputacions, i el Tribunal Constitucional, després, això, ha dit que no era constitucional. Després, per exemple, està pendent el tema de Cambres Agràries, de les quals ja veurem també si es faran o no es faran les transferències, o bé —ho veurem després— les conseqüències jurídiques que poden derivar d'aquest acte.

Per tot això, a mi em sembla que és absolutament prematur, compartint, com tornem a dir, el fet de voler ara entrar, d'alguna manera, en l'ordenació universitària, tocar un tema com és el de la Universitat. Potser, si ara legislem, demà haurem de deslegislar —i perdonin l'ús de la paraula, que em sembla que és molt poc acadèmic. En aquest sentit, el que avui dia acordem, sembla que el realisme polític i el caràcter més pràctic de les nostres modestes intervencions aconsella, potser, dilatar una ordenació en la formació d'aquesta Ponència, per a poder, d'alguna manera, regular un sector tan important com és l'universitari.

En aquest sentit, em sembla que la nostra esmena està posada dintre del sentit comú més gran, està posada dintre del realisme polític, també més pràctic, i donarem per defensat l'escrit que en aquest moment nosaltres hem presentat en aquest sentit.

Moltes gràcies, senyor President; moltes gràcies, senyores Diputades, senyors Diputats.

El Sr. PRESIDENT: Ara poden intervenir, si ho volen, els Grups parlamentaris que no han presentat esmenes a aquesta Proposició no de Llei. En nom del Grup d'Esquerra Republicana, té la paraula el Diputat senyor Marçal Casanovas.

El Sr. CASANOVAS: Bé, nosaltres també compartim les inquietuds que hi ha en l'ordenació de la Universitat a Catalunya, també compartim el desencís que tenim tots plegats que aquestes transferències encara no s'hagin produït. De tota

manera —no m'allargaré—, l'exposició de la senyora Teresa-Eulàlia Calzada ha estat prou clara i explícita. Únicament direm que nosaltres, en tot el seu escrit, estem d'acord i que, contràriament al que ha expressat el Diputat de Centristes de Catalunya, nosaltres creiem que tenim competència per a poder legislar, a partir d'ara, encara que no tinguem les transferències i, per tant, creiem que és el moment de començar a treballar, que ja prou s'ha dilatat aquest moment.

Moltes gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: En nom del Grup parlamentari de Convergència i Unió, té la paraula la Diputada senyora Helena Ferrer.

La Sra. FERRER I MALLOL: Moltes gràcies, senyor President. Tot i que la Comissió Mixta de Traspassos no ha arribat encara a cap acord sobre universitats, i que, per tant, el seu traspàs no és imminent, em sembla convenient que es nomeni una ponència encarregada d'elaborar la Llei d'Universitats, d'acord amb la competència plena en matèria d'ensenyament reconeguda per l'Estatut i en la Llei Orgànica de Reforma Universitària. D'altra banda, el fet de començar a treballar en l'elaboració d'aquesta Llei pot ajudar a fer que la Comissió Mixta arribi a un acord per a traspassar els serveis universitaris a la Generalitat.

Anuncio, doncs, ja des d'ara, el vot favorable del nostre Grup a aquesta Proposició no de Llei.

Moltes gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: En nom del Grup Socialista, té la paraula el Diputat senyor Felip Lorda.

El Sr. LORDA: Senyor President, senyores Diputades, senyors Diputats, molt breument per a exposar la nostra posició sobre aquesta qüestió, i és que el nostre Grup creu que, efectivament, perquè el Parlament de Catalunya comenci a treballar en matèria d'universitats, l'important és que hagi estat aprovada ja la Llei de Reforma Universitària, que podria ser el marc en què nosaltres ens podem moure en la nostra tasca legislativa. I, per tant, nosaltres creiem que la Proposició presentada pel Grup del PSUC és perfectament acceptable, i, a més a més, subratllem també el desig manifestat per la representant del Grup del PSUC que aquests treballs s'efectuïn en ponència conjunta, d'acord amb l'article 108 del Reglament del Parlament de Catalunya.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Aleshores, ara correspondria al Grup proponent expressar la seva opinió sobre l'esmena presentada, però em sembla que la Diputada ponent ho ha fet ja en la seva intervenció, i suposo que no deu caldre. Vol intervenir, de tota manera, sobre això?

La Sra. CALZADA: Bé, jo he expressat l'opinió sobre l'esmena, pensant que el Grup centrista podria atendre els meus raonaments. Evidentment, sembla ser que no els ha atès, sembla ser que manté l'esmena presentada, segons el que jo he pogut interpretar. Només per a dir-li al senyor Besa que, a més a més del mandat estatutari, sembla o es podria interpretar el seu possible desconeixement sobre la Llei de Reforma Universitària, a més a més dels articles orgànics —que són pocs— que fan referència a la competència del Govern central, la resta d'articles assenyalen que és competència de la pròpia Comunitat Autònoma.

Només per a assenyalar aquest aspecte, per si al senyor Besa

això li pot servir per a la seva decisió final.

Gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: Bé, aleshores, posarem a votació la Proposició no de Llei, tal com ha estat presentada i com la publica el *Butlletí Oficial del Parlament*, número 161. (*El senyor Casanovas demana per parlar.*) Senyor Casanovas?

El Sr. CASANOVAS: Qüestió d'ordre. Vol dir, senyor President, que no fóra millor, primer, votar l'esmena?

El Sr. PRESIDENT: No, a les proposicions no de llei és el Grup proponent el que diu el que accepta, eh?

El Sr. CASANOVAS: Sí, sí; perdoni.

El Sr. PRESIDENT: Per tant, posem a votació la Proposició no de Llei.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

La Proposició no de Llei sobre la creació d'una ponència per a elaborar la Llei d'Universitats ha estat aprovada per 19 vots a favor, cap en contra i 1 abstenció.

Jo entenc, ara, que, d'acord amb la Proposició no de Llei que acabem d'aprovar, caldria que els Grups parlamentaris demanessin a la Mesa del Parlament la constitució d'una ponència conjunta, d'acord amb l'article 108.

Proposició no de Llei sobre l'alfabetització i l'educació permanent d'adults

Entrem ara al quart punt de l'ordre del dia: el debat i votació de la Proposició no de Llei sobre l'alfabetització i l'educació permanent d'adults, presentada pel Grup parlamentari del Partit Socialista Unificat de Catalunya. En nom del Grup proponent, té la paraula la Diputada senyora Teresa-Eulàlia Calzada.

La Sra. CALZADA: Senyor President, senyores i senyors Diputats, aquesta Proposició no de Llei té una doble finalitat. En primer lloc, complir o complimentar l'establert en la Moció aprovada en el Plenari d'aquesta Cambra el dia 15 de juny de 1983, resultat d'una interpellació presentada pel Grup parlamentari socialista sobre la problemàtica de l'alfabetització, del problema social que representen per a Catalunya els centenars de milers de persones, de ciutadans que en aquest any 1983 encara es troben sense saber escriure i llegir. Per tant, és un tema que jo crec que al conjunt dels ciutadans de Catalunya —i, sobretot, als parlamentaris aquí presents— ens hauria d'avergonyar. Les raons ja es van explicar a la interpellació, es van fer ja les intervencions corresponents dels diferents Grups en la Moció, i, evidentment, hi va haver una aprovació unànime de la Cambra, em sembla, sobre aquesta Moció, sobre la necessitat que, des del Govern de Catalunya, s'abordés, d'una forma profunda i seriosa, el tema de l'alfabetització dels adults.

A la Moció que es va presentar —em sembla que és a través d'algunes de les esmenes presentades pels Grups—, es va fer una certa vinculació entre el fet de buscar solucions al tema de l'alfabetització dels adults, relacionades amb un Reial Decret publicat en el *Butlletí Oficial de l'Estat*, Reial Decret del 27 d'abril de 1983. Nosaltres, el nostre Grup, va tenir algunes reticències a acceptar aquesta esmena, perquè ens semblava que, a part de la possible discussió que podria tenir la formulació d'aquest Reial Decret, possiblement supeditàvem massa la solu-

ció dels temes de l'alfabetització als compromisos, als acords a què s'hauria d'haver arribat, segons el Reial Decret, entre la Generalitat i el Ministeri d'Educació.

Quant a les nostres reticències —no sé si ens han donat raó—, el que sí que és cert és que l'arribada dels acords entre Ministeri i Generalitat no ha estat fàcil. Jo no tinc tota la informació —evidentment, no estem al Govern de la Generalitat i no sempre els responsables d'aquest Govern ens donen tota la informació necessària als parlamentaris d'aquest Parlament, d'aquesta Cambra—, però sí que nosaltres hem vist amb preocupació que arribàvem al mes de desembre i que no hi havia una proposta clara, des de la Conselleria d'Ensenyament, sobre com fer cara a aquest problema urgent de l'alfabetització. I en canvi, sí que teníem coneixement d'enormes problemes que es plantejaven a Cornellà, que es plantejaven a l'Hospitalet, que es plantejaven a Sant Boi, que es plantejaven a Esplugues, sobre com fer i intentar facilitar a aquests adults analfabets la seva alfabetització, fins al punt que moltes de les inscripcions d'adults —homes i dones—, per a aprendre a llegir i a escriure, havien de ser rebutjades, havien de ser negades per manca de professorat, buscant fórmules que nosaltres creiem que, l'any 83, no són acceptables, com, per exemple, que el grup d'analfabets pagui una quota i es busqui el seu propi mestre. Em sembla que aquesta no és una forma, des dels poders públics de Catalunya, d'abordar el tema de l'alfabetització.

Així i tot, amb aquestes dues preocupacions, com no es donava solució al tema de l'alfabetització i com es creaven problemes de la possible signatura entre els acords Ministeri-Conselleria d'Ensenyament, nosaltres vam presentar aquesta Proposició no de Llei, que té, d'una banda, uns punts que fan referència al tema de l'alfabetització, concretament, i uns altres punts que fan referència a quins haurien de ser, no solament en aquest cas de la signatura del conveni pel tema d'aplicació del Reial Decret del 27 d'abril, sinó per qualsevol altra possibilitat, que pot sorgir, que el Ministeri intenti paliar problemes educatius a través d'aquests convenis entre Ministeri i Generalitat. Nosaltres no creiem que aquesta sigui la fórmula adequada en el moment actual; possiblement, una vegada tinguem ja totes les transferències, una vegada tinguem uns altres mecanismes d'hisenda, a la Generalitat, podríem veure aquest sistema de convenis, avui encara, en procés de transferències, avui encara en aquesta fase de provisionalitat, de transitorietat en el tema de finançament, nosaltres creiem que és un mètode no adequat al moment actual, però, així i tot, veient la possibilitat que des del Ministeri aquesta podria ser una tònica d'intentar solucionar, compensar, problemes heretats d'èpoques anteriors a través de convenis, nosaltres plantejàvem la necessitat que el Parlament i aquesta Comissió, pel que fa al tema d'ensenyament, establís alguns requisits, alguns condicionants, en aquesta signatura de convenis.

Per tant, nosaltres, en el punt 1, parlem de la possibilitat de poder signar aquests convenis Generalitat-Ministeri. Al punt 2, diem quins requisits mínims hauria de tenir aquesta signatura, com, per exemple, la responsabilitat política total de la Generalitat en el tema que fes al cas la signatura, l'elaboració del pla, la participació dels ajuntaments, i, sobretot, la dependència funcional i orgànica de tot el personal que tingués efecte de la signatura del conveni. D'altra part, veiem també que el

mateix Reial Decret del 27 d'abril especifica la possibilitat de signatura de convenis entre Generalitat i ajuntaments, i, per tant, reconeixent —i em sembla que, en això, la Cambra hi estarà tota d'acord— la plena autonomia municipal. Nosaltres, el que sí que creiem és que aquesta autonomia municipal, local, mai no hauria d'estar en contradicció amb el que estableix l'article 15 de l'Estatut de Catalunya, que reconeix la competència plena en matèria d'ensenyament a la mateixa Generalitat.

En quart lloc, nosaltres vèiem, evidentment, la necessitat de fer una valoració conjunta Ministeri-Generalitat, en el cas que se signés aquest conveni, i, en cinquè lloc, nosaltres creïem que era necessari i urgent que el Departament d'Ensenyament, amb conveni signat o sense conveni signat, ens expliqués quin era el pla d'actuació en mesura d'alfabetització. Aquesta, diguem-ne, era una conseqüència dels mateixos punts i explicacions de la Moció aprovada en el Ple.

És en aquest sentit que nosaltres presentem a la consideració d'aquesta Comissió aquesta Proposició no de Llei.

Gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: A aquesta Proposició no de Llei hi ha presentades esmenes per part del Grup de Convergència i Unió i per part del Grup d'Esquerra Republicana. Té la paraula, en nom del Grup de Convergència i Unió, la Diputada senyora Helena Ferrer.

La Sra. FERRER I MALLOL: Moltes gràcies, senyor President. El nostre Grup parlamentari està d'acord, en línies generals, amb la Proposició no de Llei sobre l'alfabetització i l'educació permanent d'adults, que ha presentat el PSUC, com ho demostra el fet que l'acord signat pel Departament d'Ensenyament amb el Ministeri d'Educació i Ciència s'ajusta a les directrius que propugna aquesta Proposició no de Llei. Per aquest motiu, la majoria de les esmenes que hi hem presentat tenen un caràcter tècnic. En efecte, l'esmena al punt 1 proposa de canviar «ha d'establir» per «pot establir», de manera que el text quedaria: «La Generalitat pot establir els acords o convenis amb el Govern central, en matèria d'ensenyament, que tendeixin a superar les dificultats existents entre els ciutadans.» Perquè, per a signar un conveni, totes dues parts hi han d'estar d'acord, i no una part, només.

En el punt 2, proposem dues modificacions: l'una, a l'apartat b), i, l'altra, a l'apartat d). A l'apartat b) proposem afegir-hi «si s'escau», de manera que quedaria redactat així: «El pla s'haurà d'elaborar en col·laboració, si s'escau, amb els ajuntaments afectats». Quant a l'apartat d), proposem una nova redacció, més completa, que seria: «El personal afectat per un possible conveni dependrà, en tots els casos, de la Generalitat. Si el conveni comportés noves dotacions de personal, aquest serà nomenat i dependrà de la Generalitat de la mateixa forma que per al conjunt de personal de tot el sistema educatiu a Catalunya. La Generalitat haurà d'assegurar el compliment de les condicions i requisits exigits al personal, tal com puguin establir els convenis».

Proposem també la supressió del punt 3, perquè considerem que el fet de parlar dels possibles acords entre el Govern central i els ajuntaments —acords previstos en l'article 4.4 del Reial Decret 1174/1983, del 27 d'abril—, encara que sigui per a dir que la Generalitat vetllarà per tal que no signifiquin una xarxa educativa paral·lela, pot significar, a la pràctica, un enco-

ratjament perquè se signin acords d'aquesta mena, i això podria comportar un pas enrere en les competències que ja té assumides la Generalitat en matèria d'ensenyament, ja que amb aquests convenis una part de l'ensenyament tornaria a dependre directament del Ministeri d'Educació i Ciència.

Pel que fa a l'esmena que havíem presentat al punt 5, que havia estat redactada abans de la signatura del conveni entre el Departament d'Ensenyament i el Ministeri d'Educació i Ciència, ara ja no té sentit i, per tant, la retirem.

Moltes gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: En nom del Grup d'Esquerra Republicana, té la paraula el Diputat senyor Marçal Casanovas.

El Sr. CASANOVAS: Senyor President, senyories, bé, nosaltres tenim dues esmenes presentades a aquesta Proposició no de Llei, i una de les esmenes correspon, paraula per paraula, amb una de les esmenes presentades també per Convergència i Unió. Jo voldria explicar que aquest text va ser tret, com la senyora Calzada ha dit abans, que hi va haver una sèrie de negociacions embastades entre diversos Grups, per a redactar una Proposició no de Llei conjunta. En aquest aspecte, en aquesta redacció provisional hi havia un text, i aquest text, a nosaltres, per a la lletra d), ens sembla millor el text que es proposava allà, que és exactament el mateix que proposa Convergència i Unió, perquè queda més clar i d'una manera més nítida que no pas el que després s'ha desenvolupat aquí, que, evidentment, diu el mateix, però ho diu d'una manera més concreta, i creiem que fóra millor que el Grup proposant pogués assumir aquesta redacció.

Pel que fa al punt 3, nosaltres creiem que no s'ha de suprimir, contràriament al que diu Convergència i Unió, creiem que això no és pas dolent, que els ajuntaments puguin tenir, respectant l'autonomia municipal, una certa llibertat en matèria d'ensenyament. Jo sempre recordo amb il·lusió els antics grups escolars de l'Ajuntament de Barcelona, de quan jo era petit, que van fer una tasca molt lloable. Crec que podria ser possible que els ajuntaments tinguessin aquesta possibilitat, però, això sí, i una mica també dient el que es diu en el punt 3 de la Proposició no de Llei, que, per coherència de tot el sistema educatiu, i en evitació de la creació d'aquesta xarxa paral·lela de la qual ens parlen aquí, en el punt 3, que s'hauria de dir ben clar, tal com ho diem nosaltres, que tots aquests acords que hi pugui haver entre algun municipi i el Govern central, requeriran el vist-i-plau de la Generalitat, que és qui té les facultats últimes —d'acord amb l'article 15 de l'Estatut, com ja s'ha citat aquí—, pel que fa a l'ensenyament a casa nostra; té competència plena per a poder-ho fer. Per tant, que aquests acords es puguin fer, però que, per a realitzar-se, hagin de tenir el vist-i-plau de la Generalitat.

Res més, no m'estendré més. Moltes gràcies, senyors Diputats, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: Bé, si els Grups que no hi han presentat esmenes desitgen fer ús de la paraula... (Pausa.) En nom del Grup Socialista, té la paraula el Diputat senyor Felip Lorda.

El Sr. LORDA: Sí, senyor President, senyores Diputades i senyors Diputats, molt breument, per a manifestar el nostre acord, en principi, amb la Proposició no de Llei presentada pel Grup del PSUC. El nostre Grup ha manifestat reiteradament la seva profunda preocupació, reiteradament en el Ple, per la encara situació vergonyosa en la qual Catalunya es troba res-

pecte a un nucli molt important d'analfabets. Nosaltres hem insistit una i altra vegada per tal que aquest analfabetisme fos eradicat al més aviat possible. Jo tinc ara la viva sospita que no n'hem sortit. Estem acabant la legislatura i, com a mínim, es pot dir que no tenim una idea exacta de quina és la situació i, molt menys, que s'hagi progressat en aquesta eradicació. Per tant, com que, a més a més, en la Proposició del Partit Socialista Unificat s'invoca la Moció aprovada pel Ple del Parlament de Catalunya el 15 de juny de 1983, i aquesta Moció —aprovada unànimement per la Cambra— va ser iniciativa nostra, creiem que queda subsumida, també, en la Proposició no de Llei i, per tant, nosaltres li donarem el nostre suport.

Només voldria subratllar que, per a nosaltres, és enormement interessant el punt cinquè de la Proposició no de Llei, en la qual s'insta el Departament d'Ensenyament que presenti un pla de mesures urgents sobre l'educació permanent d'adults a la Comissió de Política Cultural en el termini d'un mes, perquè, d'acord amb el Reial Decret del 27 d'abril, que tots sabem com s'està negociant i quin ha estat el seu desenllaç, jo crec que s'està fent, des de la Generalitat, una aplicació del que preveu aquest Decret bastant improvisada i caòtica. Per tant, convé enormement que la Comissió de Política Cultural sàpiga exactament quin és el pla que té el Departament d'Ensenyament per a efectuar aquesta tasca —aquest cop, basada en els avantatges que li ofereix aquet Decret—, com ha d'efectuar aquesta tasca i si la fa d'una manera racional. Estem molt interessats en això, i, en general, doncs, nosaltres donarem el suport a la Proposició no de Llei, s'acceptin o no s'acceptin algunes de les esmenes presentades.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Té ara la paraula la Diputada senyora Teresa-Eulàlia Calzada per a fixar la posició del Grup proponent de la Proposició no de Llei, sobre les esmenes presentades.

La Sra. CALZADA: Gràcies, senyor President. Bé, en primer lloc, vull manifestar el meu agraïment al conjunt dels Grups que han manifestat la seva posició, perquè ens sembla que aquest és un tema important, que avui afecta un dels aspectes urgents de l'alfabetització, però que fins i tot va més enllà en el tema d'aquesta metodologia, d'aquest sistema de convenis i de possibles convenis futurs. Per tant, la voluntat —ja ho he dit abans— del nostre Grup és mai plantejar el dilema entre necessitats socials i autonomia, sinó que una i altra han d'anar plenament lligades i en una mateixa direcció.

Entrant ja en les esmenes presentades, faria les següents propostes. La nostra posició seria la següent: en primer lloc, pel que fa al punt 1, acceptar la proposta de Convergència; em sembla que és més ben precisa, és a dir, la nostra redacció sembla que sigui una obligatorietat, a mi em sembla que la formulació que fa el Grup de Convergència és, com he dit abans, més precisa.

Pel que fa a l'apartat b) del punt 2, la nostra proposta... Recordo als senyors Diputats i a la senyora Diputada que és: «el pla s'haurà d'elaborar en col·laboració amb els ajuntaments afectats» —és evident—, sempre que aquest conveni tingui

una territorialització determinada. Evidentment, si el conveni es fa sobre una qüestió de caràcter genèric no és l'ajuntament afectat sinó que és tot Catalunya; ara, si es fa sobre un tema que afecta un territori determinat, en aquest cas, creiem que el «si s'escau» que introdueix el Grup de Convergència vol dir si afecta un territori determinat. Per tant, a nosaltres ens sembla que amb la nostra proposta ja queda explícit això, i no acceptaríem aquesta esmena, perquè ens sembla que pot crear confusió en el moment de la redacció final, i, en canvi, em sembla que la voluntat és la mateixa, és a dir, és el pla, si afecta un territori concret, determinat, a un municipi, s'haurà de fer en col·laboració amb ell; si no hi afecta, evidentment, no s'haurà de fer amb la seva col·laboració.

Pel que fa a l'esmena que afecta el punt d), l'apartat d) del punt 2, nosaltres acceptaríem també l'esmena de Convergència. Creiem que està també més precisa o més matisada.

Pel que fa al punt 3, aquí hi ha dues esmenes: una de Convergència, que en planteja la supressió, i una altra, del Grup d'Esquerra Republicana, que en planteja la modificació. Jo, aquí, el que plantejaria als Grups és la possible esmena transaccional entre el text i aquestes dues esmenes, que seria la següent: «La Generalitat vetllarà amb ple respecte per l'autonomia municipal per tal que els possibles acords entre el Govern central i els ajuntaments es realitzin dins el marc de l'article 15 de l'Estatut de Catalunya.» Nosaltres creiem que la voluntat o la intencionalitat del Grup d'Esquerra Republicana vol dir que la Generalitat no quedi marginada d'aquests acords, i jo crec que tenim una referència clara de mandat estatutari, que és el que ens diu l'article 15 en relació amb les competències que té la Generalitat. Jo crec que aquesta és una formulació que millora el text proposat pel nostre Grup i que també a mi em sembla que millora el text proposat pel Grup d'Esquerra, i també em sembla que pot donar resposta a les possibles preocupacions que tenia el Grup de Convergència amb la seva esmena.

No hi ha, em sembla, cap més esmena a cap més punt. Em sembla que l'esmena al punt cinquè, de Convergència, l'ha retirada, si no ho he entès malament. Per tant, passaríem a la votació d'aquesta Proposició no de Llei amb aquestes esmenes que he assenyalat.

Gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: Bé, aleshores, el text que sotmetríem a votació és el que ha indicat ara la Diputada senyora Calzada, en nom del Grup proponent.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

La Proposició no de Llei sobre l'alfabetització i l'educació permanent d'adults, amb el text que ha proposat —ho repeteixo—, en la seva última intervenció, la senyora Teresa-Eulàlia Calzada, ha estat aprovada per unanimitat dels presents.

(La sessió s'aixeca a dos quarts i vuit minuts de dues del migdia.)